

Sygn. akt V U 100/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Barbara Odelska**

Protokolant: st.sekr.sądowy Agnieszka Leśniak

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2013r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z odwołania W. F.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 28 grudnia 2012 r., znak (...)

o emeryturę

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Ubezpieczony W. F. wniósł odwołanie od decyzji z dnia 28 grudnia 2012 roku, znak: (...) domagając się jej zmiany, poprzez przyznanie prawa do emerytury.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podniósł, iż organ rentowy bezzasadnie nie zaliczył mu okresu pracy od 1 sierpnia 1974 roku do 1 stycznia 1991 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) W L. do zatrudnienia wykonywanego w warunkach szczególnych.

Pozwany organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił łącznie 28 lat, 4 miesiące i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych w tym 4 lata i 4 miesiące okresów pracy w warunkach szczególnych .

Z uwagi na brak piętnastoletniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych organ rentowy odmówił W. F. prawa do emerytury.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony W. F. , urodzony (...), lat 61 , złożył w dniu 20 grudnia 2012 roku wniosek o emeryturę.

Wraz z wnioskiem przedłożył zaświadczenia i świadectwa pracy, którymi udokumentował nie kwestionowany przez pozwanego organ rentowy staż ubezpieczeniowy wynoszący łącznie 28 lat, 4 miesiące i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym staż pracy w warunkach szczególnych 4 lata i 4 miesiące .

Ubezpieczony w chwili składania wniosku należał do OFE, lecz wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz budżetu państwa.

W chwili składania wniosku o przyznanie prawa do emerytury ubezpieczony nie pozostawał w stosunku pracy.

dowód: **akta emerytalne**: wniosek k. 1-3, kwestionariusz k.4, karata przebiegu zatrudnienia k.10, zaskarżona decyzja k.9

Ubezpieczony W. F. od 1 sierpnia 1974 roku do 31 października 2012 roku był zatrudniony (...) Przedsiębiorstwie (...) W L..

W okresie zatrudnienia ubezpieczony pracował na różnych stanowiskach m.in: wykonywał pracę magazyniera, brakarza magazynowego, ślusarza, samodzielnego magazyniera-ekspozytora, starszego mistrza zakładu, operatora wózka widłowego, specjalisty ds. sprzedaży.

Podczas zatrudnienia od 1 sierpnia 1974 roku do 1 stycznia 1991 roku do obowiązków ubezpieczonego należało wykonywanie prac magazynowych, rozładunkowych, załadunkowych surowców, wyrobów gotowych. Magazyn znajdował się na wydzielonym placu, znajdującym się obok hali produkcyjnej, na który produkty były dostarczane ręcznie, taczkami lub wózkiem widłowym.

Ubezpieczony pracował razem z A. J. (1) , J. B. (1) i A. M. (1).

Ubezpieczony odwoził wózkiem widłowym ustawiane na palecie produkty ceramiki budowlanej, wydawał towar, prowadził dokumentację, ładował palety do wagonów. Nadto, dowoził trociny, piasek, węgiel. Czynności wykonywane przez ubezpieczonego odbywały się poza cyklem produkcyjnym.

W latach 80-tych ubezpieczony był jednocześnie majstrem na cegielni.

W. F. w ramach powierzonych mu obowiązków zajmował się również czynnościami przy produkcji. Czynności te były wykonywane przez ubezpieczonego sporadycznie i nie były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód: akta emerytalne ZUS: świadectwo pracy k.5, zeznania świadków : A. J. , J. B. , A. M. k. 17-18 akta sprawy.

Praca ubezpieczonego w czasie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. od 1 sierpnia 1974 roku do 1 stycznia 1991 roku nie była pracą w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku nie posiada ponad 15 letniego okres pracy w warunkach szczególnych.

Dowód: j/w

Zaskarżoną decyzją z dnia 28 grudnia 2012 roku, (...) organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury.

Dowód: akta emerytalne zaskarżona decyzja k.9

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego W. F. nie zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony W. F. ma ukończone 60 lat, był członkiem OFE lecz złożył stosowny wniosek o przekazanie środków na rzecz budżetu państwa, posiada wymagany ponad 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku. Na dzień złożenia wniosku nie pozostawał w stosunku pracy.

Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 KPC, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok SN z 4 października 2007 r. I UK 111/07).

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w Działach od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Praca w warunkach szczególnych to praca, w której pracownik w sposób znaczny jest narażony na niekorzystne dla zdrowia czynniki. Przy czym dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzony mu pracy.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. (wyrok Sądu Najwyższego z 1 czerwca 2010 roku, sygn. II UK 21/10, LEX nr 619638). Zatem decydującą rolę przy analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod jedną z pozycji wspomnianego załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów. Nie wystarcza tu samo przekonanie pracownika, że praca była wykonywana w szczególnych warunkach (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 listopada 2001 r., II UKN 598/00 - OSNP 2003, nr 17, poz. 419; z dnia 14 grudnia 2009 r., I UK 218/09 - LEX nr 577817 oraz z dnia 6 grudnia 2010 r., II UK 140/10 - LEX nr 786382).

W świetle art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pracami w szczególnych warunkach nie są bowiem wszelkie prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia pracownika czynnikami, lecz jedynie takie, które zostały rodzajowo wymienione w tymże rozporządzeniu. Przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia stanowi zresztą, że akt ten ma zastosowanie do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4 - 15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do niego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r., I UK 393/10).

Stanowisko pracy magazyniera materiałów budowlanych nie stanowi pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i nie uprawnia do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury.

(por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2003 roku IIIAUa 1217/2003)

Stanowisko nie jest wymienione, w powyżej powołanym akcie prawnym tym samym nie można uznać, że W. F. wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy poddał również analizie wskazywane przez ubezpieczonego przepisy zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty.

(Dz. Urz. MB z dnia 6 grudnia 1983 r.).

Zważyć należy, że również i te przepisy nie pozwalają na uznanie, że praca ubezpieczonego była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych pozwalających na skorzystanie z prawa do emerytury w wieku obniżonym, a to z uwagi na niemożność zaliczenia stanowiska ubezpieczonego do prac tam wymienionych. Wśród prac wymieniono tam

tylko prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych takich jak: zestawiacz surowców i mieszanek, młynkowy surowców mineralnych, formowacz, operator urządzeń formujących, operator urządzeń obróbczych, wypalacz, robotnik w przemyśle materiałów budowlanych wykonujący stale prace pomocnicze lub inne przy produkcji wyrobów ceramicznych lub materiałów ogniotrwałych.

Zauważyć należy, że wymieniono tam ściśle prace związane z produkcją czyli wszelkie prace, które były bezpośrednio związane z wyrobem produktów ceramicznych począwszy od dostarczenia i połączenia składników do wytworzenia produktu gotowego. Czym innym jest zatem produkcja, a czym innym odbiór produktu gotowego, który odbywa się poza cyklem produkcyjnym.

Podkreślić należy, że skorzystanie z możliwości przejścia na emeryturę przy obniżonym wieku jest wyjątkiem od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dlatego wymagana jest ścisła interpretacja przepisów w tym zakresie, przy czym jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97 (OSNP 1998 r. nr 21, poz. 638) tylko praca w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze na stanowiskach wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wykonywana stale i w pełnym wymiarze uzasadnia skorzystanie z uprawnienia do wcześniejszej emerytury.

Reasumując, w ocenie Sądu praca ubezpieczonego w okresie od 1 sierpnia 1974 roku do 1 stycznia 1991 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. nie może być zaliczona do okresu pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 stycznia 1998 roku, którego tezę i argumenty Sąd Okręgowy w Słupsku w całości podziela-wydanym w sprawie o sygnaturze II UKN 440/97 (OSNP 1998/22/667), zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych.

Organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury, ponieważ nie udowodnił on piętnastoletniego okresu pracy w warunkach szczególnych. W celu ustalenia charakteru pracy ubezpieczonego Sąd Okręgowy dopuścił dowód z zeznań zawnioskowanych świadków. Z zeznań świadków A. J. (1), J. B. (1) i A. M. (1) wynika fakt wykonywania zatrudnienia ubezpieczonego w powyższym zakładzie pracy i w spornym okresie. Ubezpieczony był niewątpliwie magazynierem produktów gotowych i zajmował się wykonywaniem prac magazynowych, rozładunkowych, załadunkowych surowców, wyrobów gotowych. Czynności te jednak odbywały się poza cyklem produkcyjnym. Tego rodzaju praca nie została wymieniona w załącznikach do powołanych rozporządzeń. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że sporadycznie ubezpieczony wykonywał natomiast prace na produkcji związane z zastępstwem. Przeciwno zaliczeniu tego okresu pracy do stażu pracy w szczególnych warunkach przemawiał fakt, iż wykonywanie tej pracy nie było związane ze stałym i w pełnym wymiarze czasu pracy przebywaniem przy stanowiskach produkcyjnych, na których wykonywane były prace w szczególnych warunkach.

W związku z powyższym, Sąd nie znalazł podstaw aby zaliczyć ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od 1 sierpnia 1974 roku do 1 stycznia 1991 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. do pracy w warunkach szczególnych.

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd ustalił, że nie został zatem spełniony warunek przepracowania co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach. Okresy wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach, uznane przez ZUS łącznie wynoszą 4 lata i 4 miesiące, co oznacza, iż są znacznie niższe od wymaganego co najmniej 15-letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Nie mogą więc uprawniać W. F. do emerytury w obniżonym wieku, przewidzianej w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴§1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego, o czym orzeczono jak w sentencji.